

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ЕКОНОМІЧНОГО БЛОКУ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*Кончаковський Є.О.,
кандидат економічних наук, доцент
Дорошенко А.П.,
кандидат економічних наук, доцент
Єгорова О.В.,
кандидат економічних наук, доцент*

Проблема викладання економічних дисциплін у вищих навчальних закладах, як і проблема вищої освіти в цілому, розкривається в різних аспектах. Значна частина гуманітарних дисциплін, на відміну від природничих наук, дуже гостро реагує на зміну динаміки суспільного життя. Значною мірою це відноситься і до економічної освіти.

Методика викладання визначає ефективність освітнього процесу. Необхідно зазначити, що роль методики в сучасному світі не тільки не знижується, а й постійно зростає, тому і сам зміст економічних дисциплін залежить від того, яку саме методику ми застосовуємо. При переході на тестовий контроль засвоєння студентами змісту дисциплін і застосування стандартизованих методів значно знижується роль викладача в процесі навчання. Водночас ступінь підготовки та результативність освіти знаходяться в прямій залежності від взаємодії викладача та студента. І викладач, і студент до навчального процесу повинні підходити творчо. Дуже важливо студенту навчитися вільно орієнтуватися не лише в теоретичних аспектах, але і реальних економічних процесах. [1]

Необхідно відходити від шаблонного навчання, коли студентів «натаскують» на рішення певного типу завдань, а формування їх економічного мислення приноситься в жертву числу розглянутих задач. У підготовці студентів не останню роль грає самостійна робота, адже саме розвиток навичок їх особистого пошуку при виконанні контрольних, курсових і рефератів з економічних дисциплін, використання методичних матеріалів і навчальної літератури дасть відчутний результат, особливо при активному впровадженні в навчальний процес можливостей мережі Інтернет.

Спілкування студентів з викладачем за допомогою Інтернету розширюється не лише в просторі, а й у часі. Звертаючи увагу на комплектування спекурсів і економічних дисциплін за вибором студентів, слід зазначити, що це не повинно бути самоціллю, тому що всякий вибір повинен збігатися з основним напрямом підготовки. Також слід зазначити, що альтернативні дисципліни, які знаходяться в блоці навчального плану як дисципліни за вибором, необхідно формувати на різному рівні складності. [2]

Викладання всіх економічних дисциплін ведеться на основі загальних методичних вимог. Але для навчання за окремими дисциплінами потрібно своя, спеціальна, методика, яка зможе відобразити специфіку змісту предмета. У навчальній ВНЗ практиці сформувалися давно виправдали себе такі форми навчального процесу у викладанні економічних дисциплін: лекції, семінарські занят-

тя, самостійна робота студентів, консультації, заліки, іспити, різні форми поза-аудиторної роботи.

Однак лекція має і свої недоліки, зокрема: привчає до пасивного сприйняття чужих поглядів і думок, що гальмує самостійність мислення; відбиває смак до самостійної роботи; багато студентів механічно записують слова лектора, не встигаючи їх осмислити; забезпечує лише мінімальний зворотний зв'язок від студента до лектора. [2]

В аргументах опонентів лекції є частка правди, але одночасно з цим, як показує досвід вищої школи, відмова від лекцій призводить до зниження наукового рівня підготовки студентів, порушення комплексності та рівномірності в їх роботі. Зважаючи на це лекція продовжує залишатися основною формою організації навчального процесу у ВНЗ. При правильній методиці та доцільній побудові лекційного курсу зазначені недоліки лекційної форми можуть бути подолані. Провідне місце лекції в навчальному процесі визначається тим, що: курс лекцій з предмету передає основне його зміст; лекції визначають не лише сутність, але і професійну і теоретичну спрямованість усього навчального процесу; від лекцій залежать напрямок, зміст і ефективність інших форм навчального процесу. Це підкріплюється і тим, що на лекції відводиться не менше 50 % часу кожної економічної дисципліни.

Підводячи підсумок, можна зробити наступні основні висновки про систему сучасних вимог до якості викладання економічних дисциплін:

- ефективність освітнього процесу багато в чому визначається методикою викладання;
- методика – галузь педагогічної науки, що досліджує закономірності навчання певного навчального предмету (предметів);
- предметом методики викладання є сам процес навчання певної навчальної дисципліни;
- на даний час лекція залишається головною формою навчального процесу у вищій школі, яка визначає його зміст.

Список використаних джерел

1. Гайдаржийська О. М., Щепіна Т. Г., Білобловська А. І. Методика викладання фінансових дисциплін. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки*. 2019. Вип. 33. С. 189-193. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2019_33_39 (дата звернення: 22.03.2020).
2. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. Київ: Академ-видав, 2014. 456 с.